

พุทธประวัติ วิเคราะห์

สื่อการเรียนรู้ by KruKwan

พุทธประวัติ

ผจญมาร

พระสิทธัตถะ รับแห่กุสะ ๘ กำ จากโสณทิยะพราหมณ์ แล้วนำไปปูลาดเป็นอาสนะที่โคนต้นศรีมหาโพธิ์ นั่งประทับลงหันหน้าไปทาง แม่น้ำเนรัญชรา

พญามารวสวัตตี

มาปรากฏตัวพร้อมเสนามาร มีอาวุธครบครัน นำสะพริงกล้วย ขัดขวางไม่ให้พระพระสิทธัตถะ ตรัสรู้

พระแม่ธรณี พุดขึ้นจากพื้นดิน ปรากฏตัวบิบบวยดม บันดาลกระแสน้ำหลากท่วมพญามาร และกองทัพพ่ายแพ้ไป

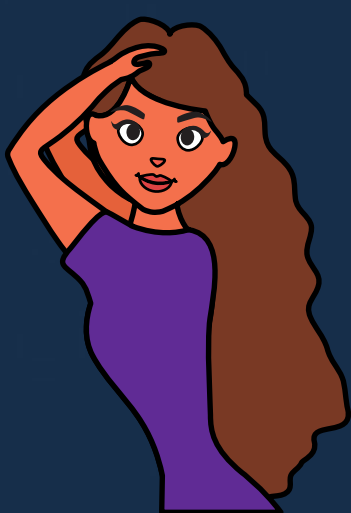
พระพุทธรูปปางมารวิชัย
หรือ ปางผจญมาร

🔍 บทวิเคราะห์พุทธประวัติตอนผจญมาร ✕

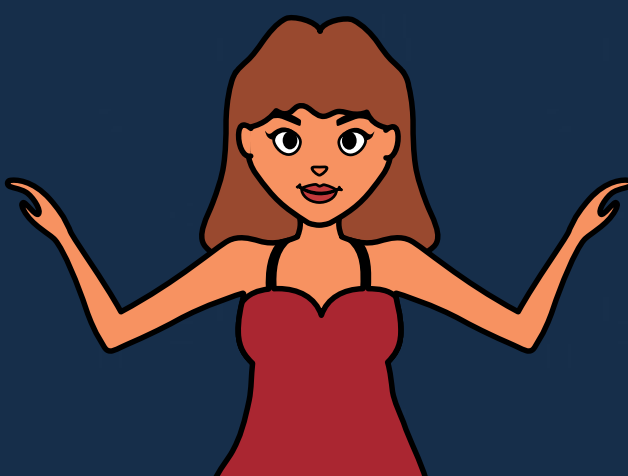
มาร
ในทางธรรม

สิ่งที่ฆ่าคนให้ตายจากความดี ได้แก่
กิเลสมาร : ยั่วยุให้คิดในกามคุณ
ขันธมาร : ความหลงในสภาพที่ปรุงแต่งขึ้น
อภิสังขารมาร : มารขัดขวางมิให้หลุดพ้น
จากสังสารวัฏ
เทวบุตรมาร : ขัดขวางบุคคลไม่ให้ล่วงพ้น
อำนาจครอบงำ
มัจจุมาร : ความตาย

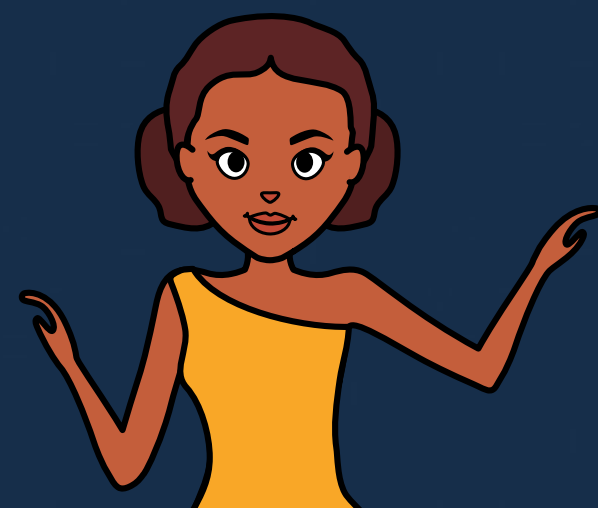
ธิดา
มาร

นางราคะ (ยั่วยวน)

นางตัณหา (พราวนเสน่ห์)

นางอรดี (สาวอารมณ์ร้อน)

พุทธประวัติ : ตรัสรู้

หลังจากผนวช พระสิทธัตถโคตมะ ศึกษาหาทางพ้นทุกข์ เป็นเวลา 6 ปี ดังนี้

1

ฝึกปฏิบัติโยคะ

กับอาจารย์ 2 ท่าน คือ **อาฬารดาบส** **กาลามโคตร** และ **อุทกดาบส** **รามบุตร** จนสำเร็จฌานสมาบัติ ขั้นที่ 8 แต่ก็ยังไม่ค้นพบทางพ้นทุกข์

2

บำเพ็ญตบะ

คือ การทรมานตนเองให้ลำบาก ตามวิธีทรมานตนเองแบบต่าง ๆ เช่น เปลือยกายตากลมและฝน ไม่ฉันปลาและเนื้อ กินมูลโค ยืนเขย่งเท้า นอนบนหนามแหลมคม เป็นต้น แต่ก็ยังไม่พบทางพ้นทุกข์

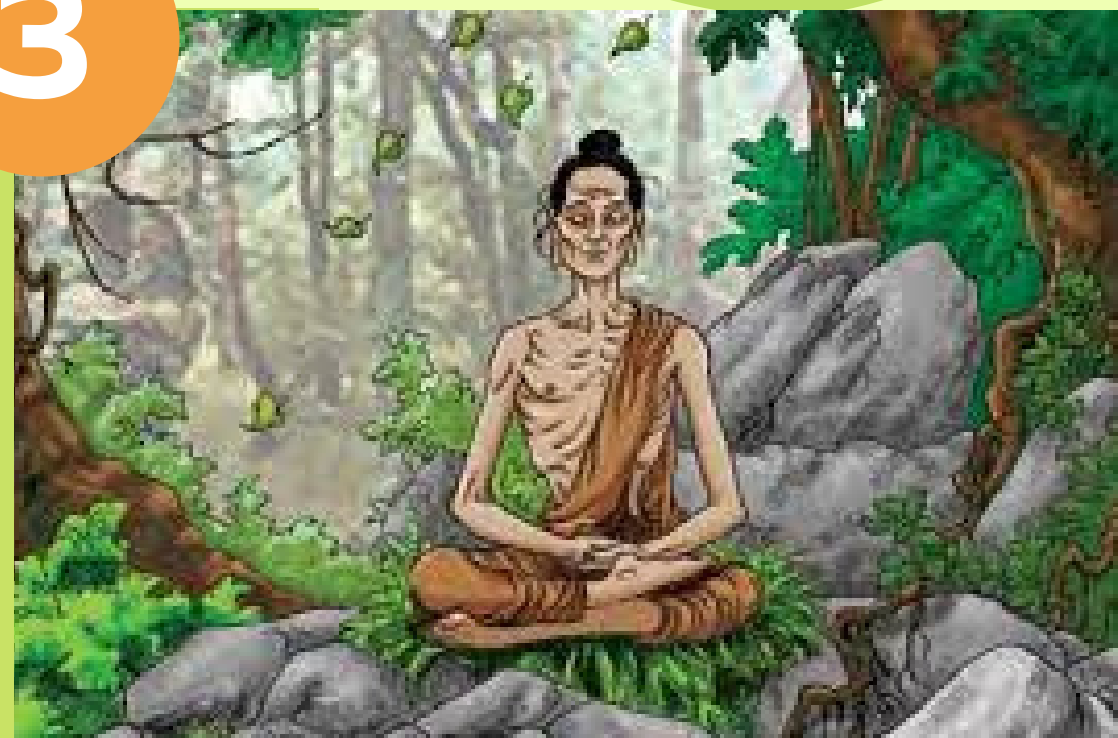
บำเพ็ญทุกรกิริยา

แปลว่า การกระทำที่ทำได้ยากยิ่งด้วยวิธีทรมานต่าง ๆ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. กัดฟัน คือ กัดฟันเข้าหากัน เอาลิ้นดันเพดาน
2. กลืนลมหายใจ คือ กลืนให้นานที่สุดจนหูอื้อ ปวดศีรษะ
3. อดอาหาร คือ ค่อย ๆ อดทีละมื้อ จนไม่เสวยอะไรเลยเป็นเวลานาน

ทรงค้นพบทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา)

3

4

บำเพ็ญเพียรทางจิต

หลังจากเลิกบำเพ็ญทุกรกิริยา พระสิทธัตถะกลับมาฉันอาหารตามเดิม ทรงรับ **ข้าวมธุปายาส** จากนาง **สุชาดา** แล้วเสด็จข้ามแม่น้ำเนรัญชราไปฝั่งตะวันตก ทรงนั่งใต้ต้นศรีมหาโพธิ์ เข้าสมาธิจนแน่วแน่ บรรลุฌานทั้ง 4 พิจารณาความเป็นไปของธรรมชาติจนเกิดญาณหยั่งรู้

ความรู้แจ้งหลังตรัสรู้

ในยามต้น : ทรงระลึกชาติหลังของพระองค์ได้

ในยามที่สอง : ทรงได้ตาทิพย์มองเห็นการเกิด การตายของสัตว์ทั้งหลายตามผลกรรม

ในยามที่สาม : ทรงทำลายกิเลสให้หมดสิ้นลงได้

สิ่งที่พระองค์ตรัสรู้ คือ **อริยสัจ 4** ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

